

DE KRAAMKAMER

Klein, vaak geel en apart

De aan elkaar verwante geslachten *Bulbine* en *Bulbinella* horen tot de familie der *Asphodelaceae*. *Bulbine* is de minst bekende van de twee, al komt *Bulbinella* ook weinig in cultuur voor. Over beide geslachten is weinig geschreven. Tijd om daar iets aan te doen.

Peter Knippels

Leden van de *Asphodelaceae* zijn kruidachtige planten waarvan de bladeren in een rozet groeien. Ze vormen geen bol of echte knol, maar verdikte wortels of wortelknollen. De vaak kleine bloemen staan in een aar. De familie omvat zeventien geslachten die voorkomen in Europa, Azië en Afrika, met als zwaartepunt van de verspreiding zuidelijk Afrika. Tot de familie behoren *Aloe*, *Gasteria*, *Haworthia* (allen succulenten), *Kniphofia*, *Asphodelus*, *Bulbine*, *Bulbinella* en *Eremurus*. Het geslacht *Bulbine* omvat circa vijfen-

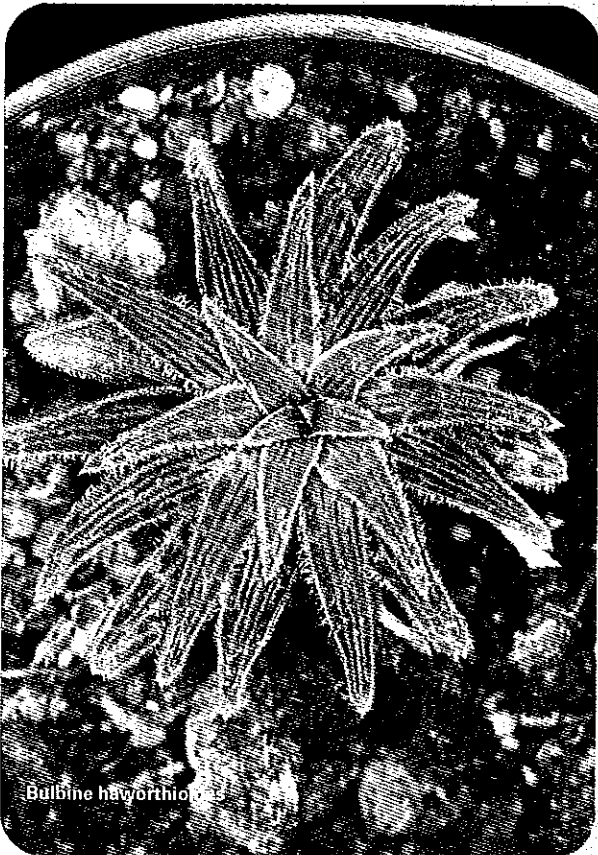
twintig soorten en komt oorspronkelijk voor in oostelijk en zuidelijk Afrika. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt op het winterregengebied in Zuid-Afrika. De succulente bladeren staan in een basale rozet. Bij sommige soorten, waaronder *B. haworthioides*, bezitten de bladeren zogenaamde vensters. Deze vensters kenmerken zich door een andere, vaak lichtekleur. De kleine bloemen staan in een aar en zijn geel, alleen *B. frutescens* is oranje. De bloemdekbladeren zijn teruggebogen naar de bloemsteel toe. Hierdoor lijken de

meeldraden nadrukkelijk naar voren te steken. Door deze bloemvorm vallen de korte haren op waarmee de meeldraden zijn bezet. Aan deze haren zijn *Bulbinesoorten* te onderscheiden van *Bulbinellasoorten*. Deze laatste hebben een vergelijkbare bloeiwijze en bloemvorm, maar de meeldraden zijn 'kaal'.

De meest bekende *Bulbine* is *B. alooides*. Deze soort, die van nature voorkomt op het Kaapschiereiland, vormt tien centimeter lange en drie centimeter brede bladeren. Deze soort is niet moeilijk te kweken. Moeilijker te kweken zijn *Bulbine haworthioides* en *B. mesembryanthoides*. *Bulbine haworthioides* vormt een grondstandige rozet die is opgebouwd uit zo'n dertig tot veertig bladeren. De bladeren liggen bijna plat op de grond en zijn aan de randen bezet met korte haren. Verder bezitten de bladeren

aan de bovenzijde de genoemde vensters. *Bulbine mesembryanthoides* vormt een rechtopstaand, lichtgroen gekleurd blad. Op het eerste gezicht lijkt het alsof dit blad cilindrisch in doorsnede is. Lijkt, want wie goed kijkt ziet dat de randen van de bladeren bijna elkaar raken en in het midden ruimte laten voor een bloemstengel.

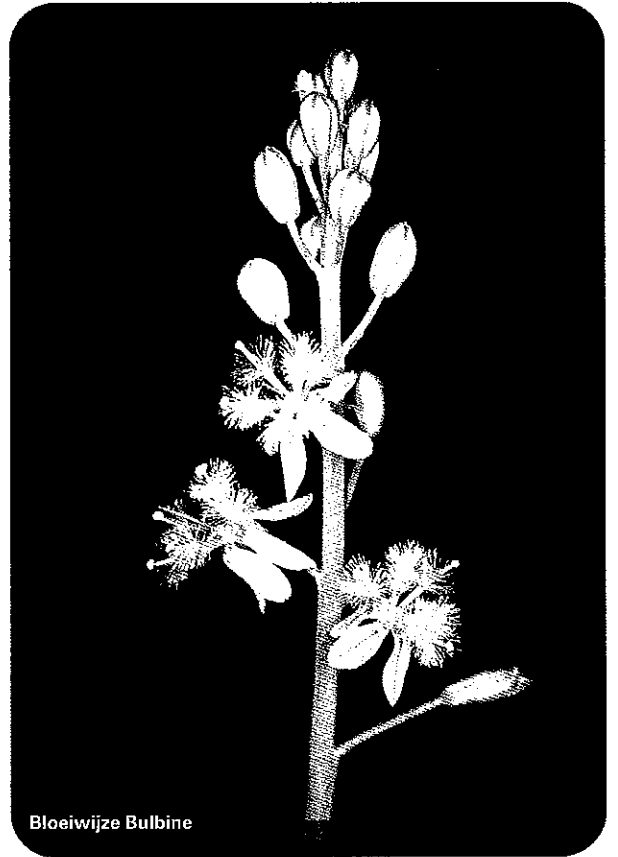
De commerciële waarde van *Bulbinesoorten* is gering voor droogverkoop, potplant of snijbloem. Te kleine bloemen, moeilijk te kweken, te kleine planten. Het is een artikel voor de liefhebbers. Over het kweken van *Bulbine* is het volgende op te merken. Het merendeel van de in cultuur zijnde soorten zijn wintergroeiers. In het algemeen vormen de planten kleine knollen of tuberose wortels (worteltjes). De teelt is niet gemakkelijk. Als het lukt om de plant aan de groei te krijgen en te houden, geef dan weinig water. Dat levert mooie, compact groeiende planten op. *Bulbinella* heeft een ietwat opmerkelijk verspreidingsgebied: Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika. De bekendste Nieuw-Zeelander is de zomergroeier *B. hookeri*. De Zuid-Afrikaanse vertegenwoordigers zijn wintergroeiers. De namen van *Bulbine* en *Bulbinella* lijken op elkaar, ze vormen beiden verdikte wortels en de bloemen lijken op elkaar. Daar houden de overeenkomsten op. *Bulbinella*bladeren en bloemsteel zijn relatief fors, te vergelijken met een *Kniphofia*. De kleine, circa een halve centimeter grote, bloemen staan dicht op elkaar aan de bloemsteel. Interessante Zuid-Afrikaanse *Bulbinella*'s zijn *B. caudafelis* (wit bloeiend), *B. nutans* (geel) en *B. latifolia* (oranje). Op zich zijn deze andere soorten voor commerciële doeleinden interessant: als potplant of als snijbloem. Zuid-Afrikaanse *Bulbinella*'s zijn goed uit zaad op te kweken. Valkuil nummer één

Bulbine haworthioides

Bulbinella cauda-felis (Ramskop Wild Flower Reserve, Clanwilliam)

Bloeiwijze Bulbine

is het verspenen van de zaailingen na het eerste jaar. Het merendeel van de planten zal het niet overleven. Laat de zaailingen twee of drie jaar in de zaaiptbak staan en verplant ze dan pas. Ze hebben dan

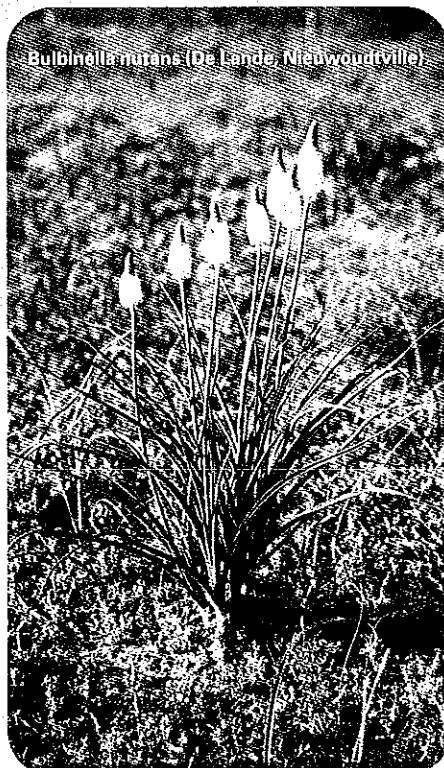
een redelijke omvang gekregen en kunnen tegen een stootje. Bij het kweken is de start van het groeiseizoen in oktober-november een kritisch moment. In het begin moet de grond wat vochtig, niet nat,

worden gehouden. Pas als de bladeren zichtbaar zijn, kan meer water worden gegeven. Wordt dit eerder gedaan, dan is de kans groot dat de verdikte wortels zullen verrotten. □

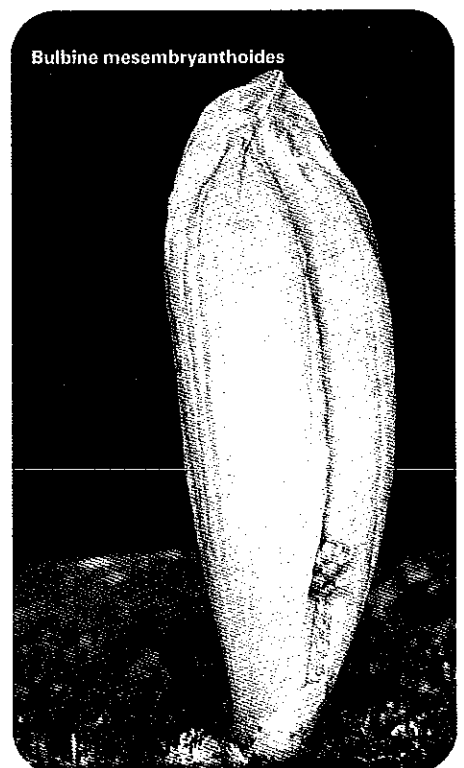
foto's Peter Knippels

Bulbine alooides

Bulbinella nutans (Dr Lande, Mienwoudville)

Bulbine mesembryanthoides